

„დროების“ რედაქცია—სასახლის ქუჩაზე, დ. სა- რაფოვის სახლში.

ხელის-მწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე ქუთაისში, ქილაძეების წიგნის მაღაზიაში: გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, ред. „ДРОЗДА“

ფასი წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ., 50კ. 10 თვით— 8 მ., 9 თვ.—7 მ., 50კ. 8 თვ.—7 მ., 7 თვ.—6 მ. 6 თვ.—5 მ., 5 თვ.—4 მ. 50კ., 4 თვ.—4 მ., 3 თვ.—3 მ., 2 თვ.—2 მ., 1 თვ.—1 მ.

ცალკე ნომერი „დროებისა“ დღის 5 კაპიკი.

დროება

ბამონის ყოველ—ღვი ორშაბათს ბარდა.

ფასი განცხადებისა: მეოთხე გვერდზე სტრიქონზე 8 კ., პირველზე 16 კ. სრული უკანასკნელი გვერ- დი 25 მანათი; პირველი 50 კ. კრედიტის სტრიქო- ნების ითვლება მათგან დატვირთვით დატვირთვას კვა- ლობაზედ.

თუ საქართველოს მოსახლეს, რედაქცია დასწრით და შეამოყ- ელეს დასახელებად გამოცხადებულ წიგნებს, დაწერილ წიგ- ნებს რედაქცია კერძო დაუბრუნებს ბეჭდებს.

Объявления изъ Россіи, Царства Польскаго и за- граници принимаются только въ цент. конторѣ объявл. Л. Метцль, Москва, Петровка, № 6.

„დროების“ ფასი ივნისის პირველიდამ წლის დასრულებამდე 6 მანათი; სოფლის მასწავლებლობა- თვის 4 მანათი და 50 კაპ.

ალექსანდრე ნაჰაიდოვის-მის თანაკავის გარდაცვალების მე-40 დღეს, ივნისის 2-ს დღის წიგნით. მიორვის ეკლესიაში, მუშტაილის იქით, გადანიშნა წიგნები და პანაშენი. წიგნები დაიწყება დილის, ათ საათზედ. ბარბარე სოლომონის ასული ნაკაშიძისა და მიცვალებულის ძმის- წულნი ზ. და ძ. სოლომონის-ძენი ონიკოვები, აუწყებენ რა ამას ნა- თესავეთა და ნაცნობთა, —სთხოვენ მობძანდენ მიცვალებულის სახელის მოსახსენებლად.

შინაური ქრონიკა

მონა მეთნარგია შესდგომია თ. ბრიგოლ ორბელიანის ქალაღდე- ბის გასინჯვას და, როგორც გად- მოგვცეს, ბევრი რამ საყურადღებო უპოვია ამ ქალაღდებში, როგორც ლიტერატურისა, ისე ჩვენის ქვეყნის უკანასკნელი ხანების ისტორიისათვის. სხვათა შორის ბ. მეთნარგიას უნახავს ორი წერილი ნიკ. ბარათაშვილისა ბრიგოლ ორბელიანთან მიწერილი, მისის ბიოგრაფიისათვის საყურადღე- ბოს, ამ ორსავე წერილს დღესა ვებე- დათ ჩვენს გაზეთში.

მუშინ წინ მაისის 30 მოხდა წლიური კრება სამეურნეო საზოგა- დობისათვის თავადის ღონდუკოვ-პორსა- კოვის თავს-მჯდომარეობით.

პირველად ბ. ბევესკიმ წაიკით- ხა წლიური ანგარიში საზოგადოების

მოქმედებისა და ამ ანგარიშს ამ დღევანდელში გავაცნობთ მკითხველებს. შემდეგ ანგარიშის წაკითხვისა ინჟე- ნერ-პოლოცოვიკმა ვეის-ფონ-ვეისენ- გოფმა წაიკითხა თავისი გამოკვლევა შესახებ ეგვიპტის ირივაციისა. მგვი- ბტეში უწყლოდ არა მოდის რა და ამისათვის მთელი ეგვიპტის მცხოვრე- ბელნი ნ. მილიონზე მეტი შეჯგუ- ფულნი არიან მდინარე ნილოსის ორსავე ნაპირებზედ; აქ ისინი ისე ხშირად მოსახლეობენ, რომ ინგლის- ბელგიაში და სხვა ხშირად დასახლე- ბულ ქვეყნებშიც არ არის ისეთი ვიწ- როობა, როგორც ნილოსის ნაპირებ- ზეო; ამ მიზეზით ეგვიპტელების ყუ- რადღება იმ თავით ამ თავამდე მიქ- ცეულია ნილოსის წყლით სარგებ- ლობასა და მოხმარებაზედ. ნილოსის ევლი მთლად აქრელებულია მრავალის არხებით; ეგვიპტელნი ყოველთვის ცდილობდენ, რომ გაეუმჯობესებინათ

ეს საქმე; ბევრს შრომასა და ხარჯს ალვედენ მას, მაგრამ მინც ეს საქმე ისე ვერ არის დაყენებული, როგორც რიგიაო. ნილოსი თან-და-თან დაბლ- დება და ეხლა ისე დადაბლდა, რომ არხებში მოსული წყალი ვეღარ აღის და ვერა რწყავს თავის თავად ნათე- სებაო მაგ, ისე როგორც საქართვე- ლოშია; ყოველს წელს 150,000-მდე კაცი დვას ამ არხებზედ და სხვა-და- სხვა საშუალებით იღებენ ამ წყალს და ისე რწყავენ ნათესებსო. რაკი ინგლისელები მოსულან იქ, ამათაც მაშინვე თავიანთი ყურადღება მიუქცე- ვიათ ამ საქმისათვის; დაუხარჯავთ ღირსი ფული ამ საგნის შესწავ- ლაზედ, გამოკვლევად და ეხლაც აპირებენ ხუთი მილიონი გირვანქა სტერლინგის დახარჯვას არხების გა- უმჯობესობაზედ; იმათ უნდათ აამა- ლლონ წყალი არხებში ისე, რომ მას აღარ უნდოდეს ძალად ამოღება, თა- ვის თავად რწყავდეს ნათესებს და ის 150,000 კაცი გაანთავისუფლონ ამ უსარგებლო, დაუსრულებელ შრომი- საგან და დაყენონ სხვა უფრო სასარ- გებლო საქმეზედ. საზოგადოებას მოე- წონა ძალიან ლეკტორის საფუძვლი- ანი გამოკვლევა

ამის შემდეგ მისი ბრწყინვალეობა წაძინდა შინ და მის მაგივრად თავს- მჯდომარეობდა ვიცი-პრეზიდენტი ბ. ხატისოვი. ბ-მმა ხატისოვმა წაიკით- ხა წერილი ხელ-მოწერილი 26 კახე- ლი მეტატონისაგან შემდგენი შინაარ- სისა. ს. პეტერბურგში ერთს ვილაკა ზოძივეს გაუღია სარდაფი, სა- ამ სწელებასაო, მენს სახლს არ უზა- ტრონებოა? ამ შემდეგ გული აღარ იყო, რომ კიდე შემეწყნებინა მამა ჩემის თხოვნით. დაერი ისევე ჩემს მა- მულში; განვსწესდი სამსახურში ზ დაუმორჩილდი ჩემს მკაცრს ბედსა, თუმც ხანდისხან ჯავრით დავაპირებ ხუალამე მასთან შემბას: ან ჩემი ბელი ზ ან ჩემი სურვილის აღსრულება? რადგანაც ასე მოხდა, მაშ აქ ექსპე- დიციაზე კარგს ადგილს ვერ ვიპოვ- ნიდი. უნდა მართალი ითქვას, რომ ეს ადგილი ყრმაწვილის კაცისათვის, ვისაც კი სამოქალაქო სამსახური უნ- და, პირუტყვი უკოლაა; ეს არის რომ კრუგъ чиновниковъ не выгодеиъ для образованіи нравственности, მაგრამ ეს თავიზედ არის დამოკიდებული.

ამისთვის გაცნობებთ ჩემს ვითარე- ბას; რომ ჩემი აქ დარჩობა სიზარმა- ცეში არ ჩამომართოთ. ღმერთმა და- მიფაროს! მე თვისება სხვსაც მეჯავ- რება. შემშარიტად არა, ზარმაკი არა ვარ, მაგრამ რა ვქნა, რა გაეწყობა სოფლის ბრუნვას... მახლას!...

დაც სადაგელს ღვინოებსა ჰყიდის კა- ხური ღვინოების სახელობითაო, და აცხადებს პრესკურანტში, ვითომც იგი პირ-და-პირ კახელი მეტატონები- საგან იღებდეს ღვინოებსაო. რადგან ეს გარემოება სახელს უფუტქებს კა- ხურს ღვინოსა, ამისათვის ვსთხოვთ სამეურნეო საზოგადოებას, რომ მან მიიღოს ზომანი, ამისთანა ბოროტ- მოქმედების წინააღმდეგ რათა სხვა მაც არ ჩაიღინოს მაგისტანა საქ- მეო. საზოგადოებამ გადაწყვიტა; გაეუფზავნოთ პეტერბურგის ქალაქის უფროსს (градоначальникъ) თხოვნა, რომ მან მოსთხოვოს ზოძივეს პასუ- ხი და აახსენოს მას თავისი ფირ- მა.

მერე წაკითხულ იქმნა შირიმის მე- ლინე ბ. სლომანის წერილი შესა- ხებ კახური ღვინოებისა. ი. ზ. ა. ზორჯაძის გავეზავნა ბ. სალომანი- სათვის სხვა-და-სხვა კახური ღვინოე- ბი და ეთხოვა იმისთვის, რომ მას მოეხდინა ქიმიური ანალიზი ამ ღვი- ნოებისა. ბ. სალომანსაც აესრულებე- ბინა ეს თხოვნა: საზოგადოდ ბ. სა- ლომანი აქებს გასინჯულ ღვინოებს; წითელ ღვინოებში ამჯობინებს სოფ. მაჩნადიანის, თ. ჰანდიერის ღვინოს და თეთრებში სოფ. ბაკურციხის თ. მაჩნადის ღვინოსა; საზოგადოებამ გა- დასწყვიტა, რომ კიდე გაეუფზავნოთ ვისმე, მაგ. პროფესორს მედიკიშივოს გასასინჯად ღვინოებიო.

ამის შემდეგ წაიკითხეს წერილი აგ- რონომის შიმანოვიკისა შესახებ თუ- თის ხის ფურცლის ავადმყოფობისა

ამ წარსულს ზაფხულში, ერთს ზეტსნიერს, მთვარიანს ლამეში, ყაბახ- ზედ დავიარებოდი, სადაც მისმან შეტს- ნებამ, საცანფოთ მარაქამ, მათმან უწინდელგერ კიდე დარდიმანდობამ სრულიად განატყბეს სახელეუპლი, აღ- მიტაცეს ფიქრნი, წარმიდეს გონება! ძოჯრის ნიავის ქროლაზე, ძიავ, მერწმუნენით, თქუტს მომაგონდით, მაშინ მომაგონდა: „განაცხებულ- თა ღვინისგან შუბლთა ძოჯრის ნი- ავი განგვიგრილებდეს“ ზ მაშინვე გან- ვიზრახე, რომ ამ ღვინოს უთუოდ აღ- ვერ ზ გაუფზავნი ძია ბრიგოლის მეთ- ქი, ზ კიდეც აღვასრულე; მით უფრო ჩქარად რომ ერთმა საგანმა პირველ დამასო გულს კავშანი.

შენი არს ყაბახი, ძიავ, შენ გიყუარს იგი, ზ ამისთვის მასზედ წარმოებელი შემთხვევაც შენ მოგვქდენის; — აი:

ძიავ, ყაბახი, სამშობლო შენი, წავართთ ავის ენისა გქლამს; საცანფონი მისინი შქოგაგონი გარდახვეწილსა დაგისქო ეტლამს!

ორი წერილი
ნიკ. ბარათაშვილისა
ტფილისი. გარეთუბანი, 1837-სა წელსა თებერვლის....
საყურადღებო ძიავ!

მთხოვთ მომიტეოთ ესდენს ხანს ჩემგან მოუწერელობა; ეს გარემოების ბრალია: ხან არ ვიცოდი ადგილი, თუ სად იმყოფებოდით, ხან საქმეებ ში გავერთოდი სამსახურისაგანო (я чиновникъ экспедиціи сюда и рас- правы) ზ ამობაში ორშაბათი გა- მომეპარებოდა ხუალამე, როდესაც მან- დაური ფოქია მოდის. ასე, ძიავ, ვი- ცი მომიტევებ.

ამერ წელიწად ნახევარია, რაც მე გიმნაზიაში კურსი დავასრულე ზ ვი- მყოფები სულაირასპარავაში. წარდგე- ნილი ვარ ჩინზედ ზ ჩქარაც მოველი. მაგრამ უნდა აღვიარო, რომ არც პან- ციონში ყოფნის დროს, когда буду-

ბაქოს გუბერნიის ზოგიერთა მახრებში; ამ სატიკივარს თათრულად „მუ-მუგელ“ ჰქვია. თუთის ხეების ფურცლებს უხმებთ ძარღვები და ხეცა ხმებო; მიზეზი ამ ავადმყოფობისა ჯერ გამოკვლეული არ არის; ჯერ ისიც არ იციან, — რაიმე მწერის ბრალია ესა, თუ თითონ ნიადაგისა, საცა ხე იზრდება; საზოგადოებამ გადასწყვიტა: მთავრობასა ესთხოვით რომ მან ერთი სპეციალისტი გაგზავნოს ამ სატიკივრის შესასწავლად, გამოსაკვლევედა.

დასასრულს კრებამ ამოიჩინა საზოგადოების რჩევის წევრად ბ. დ. ზ. შორლანოვი ნაცვლად რიგით გასულის წევრის აგრონომის ბევესკისა.

გაგვიგონა შეუტყვი, რომ დირექტორად ასალი სავაჟო პროგნოზისა, რომელიც გაისწავა ჟ. თბილისში ივლისის 1-დამ, დაუნიშნავთ მასწავლებელი აქაური პირველი სავაჟო გიმნაზიისა ვ. ა. მარტინოვსკი.

იმავე გასეთში სწერია, რომ უახანის მარაში სოფ. სლაჭლოში უახანეს გაუტყნისათ ერთი დუქანი; ხალხი ამ ბოროტ-მოქმედებს ახალეს გათქმულს უახანს ქერიმ-ისკანდერ-რამის-სან ოფლის.

მოსკ. უწყებებში სწერია, რომ კავკასიაში, ლაზიკისაში აღმოუჩინათ დიდი მადანი გლაუბურის მარლისა (შამ-მარლი) და ახორბენ მის შემუშავებას. ამასთანავე გადაწყვეტიათ, ქარხნის გას-სნა ბაქოში, საცა გლაუბურის მარლი უნდა გადაკეთდეს მწკვე კალა-ქვად (Блкий калий), რომელსაც სმარობენ ნავთის გაწმენდის დროს. აქამდის ამისათვის ინგლისიდან მოჰქონდათ გლაუბურის მარლი.

მაგრამ განს კიდევ გულში მის არე; გიუგანს უახანის კარგიც ჰქვია, თუმც უცხო ჰქვია თქმად იარე, მრავალი კარგი ჰქვია ამავე.

მაგრამ რას ჰქვია აქ კრული ჩრდილას? აქ ის ღამე, ოდეს სატროფონი აღამაზებდენ შენს უახანს ამოს, შენის სიუქმისა თანზრდისი ჰქვია!

ღამე ყაბახზედ.

მიუყარს, უახანსა, მუდროება ღამისა შენის თალხად ბნელისა მისის დროს წყნარის ჰქვია; ბევრჯერ მინახავს სასე შენი შექმნიერებით — მქვლის ახალთან, ახლის მქვლთან შენობაებით; მაგრამ უმეტეს მიყვარს ღამე, როს მთავრე შეუთით მოჰყვანს შენს არეს, თვით ბუნებით სასეს სიამით, ღამდინარე მქვლებითა ხუვილით მტკვარი

გაგვიგონა შეუტყვი „დღესის ფურცელში“ შემდეგი ცნობისა შესახებ გენერალ ჯემსდენის მოგზაურობისა: ბათუმში რომ მოსულა ბ. ჯემსდენი, კოგზალსედ დაჰსკადრია ადგილობრივი პოლიციისტერი და უკითხავს მისთვის, სამ ანა გნებავთ-რა. ჯემსდენს მადლობა ეთქვა პოლიციისტერისათვის და გაჰყოფა სასტუმროში ბათუმელ ინგლისის კონსულს, რომელიც დაჰსკადრია კოგზალსედს. პირველად ფიქრობდენ, რომ ჯემსდენი რუსის გემით „ცესარენათი“ წავიდოდა სუბსტანალში, მაგრამ ჯემსდენმა გაიგო, რომ მეორე დღეს ბათუმში დამიდიდა სტამბოლში ერთი ფრანცუზის გემი, დამოუჩინდა ამ გემის კაპიტანს, რომ მის ჯემსდენი მიუყვანა განსამდე, საიდანაც კურაიერის მატარებელი იგი ბერლინში წავიდოდა. ჯემსდენმა მისცა კაპიტანს ქარა 12,000 ფრანკი.

„დროების“ კორმსონდენსია.

პარძია, მისი 25-ს. პარძიის მონასტერი აშენებულია მეფე ბიორგი III-სა და გადიდებული მისის ასულის თამარ მეფისგან. შესანიშნავია სიდიდე ეკლესიისა, რომელიც ფრიალო კლდეშია გამოკვეთილი და ძველი ბიზანტიური მხატრობა. ეკლესიის მარცხენა კედელზე გამოხატულია: მეფე ბიორგი III და ასული მისი თამარ მეფე იმ სახით, როგორც ჩვეულებრივ მათ ჰხატვენ.

ამავე მხრით კედლის განყოფილებაში არის ერთი პატარა ძველი ეკლესია. ამ ეკლესიის შუა ალაგზე ამოკვეთილია ორი სასაფლაო ერთი ერთმანეთის გვერდით და მიწით ამოცხებული.

ჯავახეთის მოხუცი მათა წინაპართა გადმოცემით მოგვითხრობდენ, რომ ამ პატარა ეკლესიაში უნდა იყვნენ დასაფლავებული: ბიორგი და ასული მისი თამარ მეფე... (დღესაც

უკლის საკუდავად ჰქვია-ღ-თან უკლს მოიღერებს. —

ვის არ გსმენიათ მის ღამით თქმა, რომ მუის სეკლები, კეკლუნო ქალბო, არ ავლდათ გულად მკვდრები? კილოს ჰქვია კოვში ამოდ დაი-რავაგებს, ჰქვია მის ნიავი არე-მარეს შეამუსიკებს.

უეტრად მარჯუნივ დავინახე თეთრ-კაბიანი, მათ შორის მდგომი, ვინ მიმკვდა მისწრაფ-ლად ცნობანი, — არ ვიცი ამ დროს სად ადვილუნ უფროს ცუცლისა; სად აქს გაბეჯვა, სად აქს ძალი გრილის გულისა? ვინაჲ სადღაცა ქალთ კრებაში, რადის-დაც ერთი მის აქედ თვალი უკლარ მოჰკვარ ჰქვია; სდაცას აქა მწუარად, ვით ქურციკი ვუკვ-თა შორისა; ილიდინებს

ნომ არა ვინ იცის ნამდვილად სად არიან დასაფლავებული).

ჯავახეთელების აზრს ზოგიერთი საფუძველი აქვს: ა) ბიორგის განსაკუთრებით ყურადღება მიქცეული ჰქონდა თავის სადგომის მარძიის გამშენიერებაზე; ბ) ეს პატარა ეკლესია, შიგნით ეკლესიაშივე, მეფეთა სურათისკენ, ამტკიცებს, რომ ორი ვინმე დიდი პირი უნდა იყოს დასაფლავებული; გ) ბიორგის ეს ადგილი უყვარდა, მისი სამყოფიც აქ იყო და უნდა ვიფიქროთ, რომ შემდეგ გარდაცვალებისა, აქ დასაფლავდნენ. მსეც ყველასთვის ცხადია, რომ მამის საყვარელს ადგილს და სასაფლაოს შილი არ ჰქარგავს ხოლმე. ძველს დროში ამ ჩვეულებას უფრო პატივსაცა სცემდენ და შილი მამის აკლამაში იმარხებოდა.

მრთს ადგილას ამდენი ნაშრომ-ნაღვწი, როგორც მარძია, არსად უნდა იყოს სრულიად საქართველოში. აქ ყოფილა სადგური მოღვაწეთა. დღესაც სამყოფია სენაკები და ამ სენაკებში ათასი კაცი მეტი მოთავსდება. შოველი სენაკის გამოკვეთილი თითო ორს-სამს ბარჯვის გამოკვეთილს უდრის.

ის არის კიდევ უფრო შესანიშნავი, რომ სამი ვერსის სიგრძეზე გამოუკვეთიათ კლდე, როგორც ფარული გზა, ამ გზაზედ გაუკეთებიათ მილები, რომლითაც წყარო მომდინარებდა ხოლმე. ეს მილი მოდის დასაფლავებულად აღმოსავლეთისკენ და შუა ალაგას ჩაუვლის დიდს გამოკვეთილს, ესრედ წოდებულ „თამარ მეფის დი-ვან-ხანას“. მერმე გაივლის იმ დროის საბაღე და სავენახე ადგილებს და ჩაერთვის მდინარე არტაგანს. როდესაც 1604 წ. ეს მხარე — საათაბაგო თათრებმა დაიპყრეს, მაშინ გავერან-და ეს მონასტერიც და სხვა ჩვენი ეკლესიებიც. მაგრამ ხალხს მაინც არ დაუყარგავს უწინდელი სასოება და სიყვარული ამ ტაძრისადმი. მართვე-

ეკლი უკლუკლას დამოფანტკელი მსწრაფლ გონების!

თვალი შემასწრო მან ამ დროს მე ჰქვია; მან გამამხნო — ჰქვია-მკერით წარ-კვსადგი წინა ჰქვია ვუთხარ: „სეტარ რომე შედირ-სა კუალად სანატრი ხემთა; ნახვა თქვენსი აქ მხი-რულად“. „გამდლობთ მითხარ მან“ რომ თქვენს მანინც გასსავართ ვიდევ; მხლა მოლდა; ვინც ვის იცნობს ივიწყებს ისე“. „დაწმენებული ბრძანდებოდეო, რომ ვერც მოდები ვერ მამიშლიან თქვენსსა სსავანს ჰქვია დროები“. ამა სიტუქსედ ვარდი დავთსედ მუის აუფურცლას, ამ დროს ნიავმანც თეთრი კაბა მიმოუქროლას, ჰქვია-ბუდეუერი მის ფუეები ღამისა; დავ

ლი, ბერძენი, სომეხი და, თითქმის თათარიც (ძველი ქართველები მრ-ჯონიკიძე, მაჩხაძე, სავაძე და სხვ.) მოლიან და აქ დღესასწაულობენ ყოველ წელს მარიამობას.

რადგან მეცნიერი მოგზაური ადგილად ვერ მოხვდება ამ ალაგებს, ამიტომ დიდებულ მარძიაზე დღესაც არ არის მიქცეული ის ყურადღება, რაც მისი მნიშვნელობის შესაფერია.

წამილები რადამტორთან

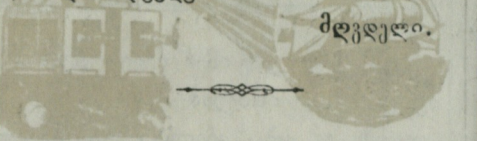
I

შობდით ადგილი ამ განმარტებას თქვენს პატივცემულ ვაზეთში. რამდენჯერმე მომმართეს ამ ნაირი კითხვით: ნუ თუ შესაძლებელია რომელიმე სასწავლებლის საჩინად დანიშნულის 5,000 მანათიდან წლის ბოლოს გადარჩეს 3,000 მანათზედ მეტი, თუნდაც მართლა გამოცდილებით იხარჯებოდეს ეს ფული, როგორც მოგვითხრობს „მწყემსის“ (1885 წ. № 1) ახალი-სენაკის სასულიერო სასწავლებელზედ. მაგრამ მე აქამდის თვითონაც არ ვიცოდი დაწვრილებით ანგარიში, თუმცა კი შეუძლებლად მიმაჩნდა. მართლაც წლიურ „სმეტა-ში“ ჩვეულებისამებრ დაწვრილებით არის ხოლმე ყოველივე გამოანგარიშებული, და თუ „სმეტაში“ შეტანილი ფულიდან ამდენი დარჩენილიყო „ამ ხანში“, ე. ი. ერთ წელიწადში და თან სასწავლებელიც წესზედ მიდიოდა, მაშინ ან „სმეტა“ უნდა ყოფილიყო ერთობ დიდი ხარჯთან შედარებით, ან ამ ხანში რაიმე მოულოდნელი შემოსავალი უნდა ჰქონიყო სასწავლებელს. მხლა, როდესაც ამ სასწავლებელმა ანგარიში დაბეჭდა („მწყემსის“ № 8), მე შემიძლიან ახსნა კითხვა, რადგან კრებაზე, ეტყობა, ნამდვილ ვერ გაუგიათ საქმე.

ეკლი უკლუკლას დამოფანტკელი მსწრაფლ გონების! თვალი შემასწრო მან ამ დროს მე ჰქვია; მან გამამხნო — ჰქვია-მკერით წარ-კვსადგი წინა ჰქვია ვუთხარ: „სეტარ რომე შედირ-სა კუალად სანატრი ხემთა; ნახვა თქვენსი აქ მხი-რულად“. „გამდლობთ მითხარ მან“ რომ თქვენს მანინც გასსავართ ვიდევ; მხლა მოლდა; ვინც ვის იცნობს ივიწყებს ისე“. „დაწმენებული ბრძანდებოდეო, რომ ვერც მოდები ვერ მამიშლიან თქვენსსა სსავანს ჰქვია დროები“. ამა სიტუქსედ ვარდი დავთსედ მუის აუფურცლას, ამ დროს ნიავმანც თეთრი კაბა მიმოუქროლას, ჰქვია-ბუდეუერი მის ფუეები ღამისა; დავ

სასწავლებლის სარჩენად ყოფილა 1884 წელში დანიშნული 5287 და 50 კაბ.; სასწავლებლის სამმართველოს დაუხარჯავს ამ წელში 6630 მან. და 71²/₃ კაბ.; ამ გვარად სასწავლებელს გასულს წელს დაუხარჯავს 1343 მან. და 21²/₃ კაბ. მუტი (6630 მან. 71²/₃ კაბ. — 5287 მან. 50 კაბ. — 1343 მან. 21²/₃ კაბ.). მს 1343 მან. და 21²/₃ კაბ. ედებოდა სამღვდლოებას ვალად, რაც კიდევ გამოსცხადებია XX კრებას, რომელსაც ამის გამო სამმართველოსთვის უნდობლობა გამოუცხადებია. წლის ბოლოს ეს სამმართველოსაგან მეტი ნახარჯი სამღვდლოებას არ გამოართმევია, რადგან იმას შემთხვევითი წყაროები ამოხსენია ამ წელში, სახელდობრ: საერო ყმაწვილებისაგან შეკრებილი ფული და ის ფული, რომელიც წინა წლებისა ყოფილა სამღვდლოებაზედ ვალად დარჩენილი. მუ სამღვდლოებას ეს შემთხვევითი შემოსავალი ფული არ შესწორებოდა, მაშინ „სმეტის“ გარეშე დახარჯული 1343 მან. და 21²/₃ კაბ. აუცილებლად ვალად დაედებოდა მას, მაგრამ სამმართველომ ძალით, თუ ნებით სულ გამოართვა სამღვდლოებას წლიური შესატანი ფული და წინა წლებიდანაც დანარჩენი სამღვდლოებაზედ. ეს „სმეტის“ გარეშე შემოსული ფული ყოფილა 4508 მან. და 2²/₃ კაბ. (9795 მ. 52²/₃ კაბ. — 5287 მ. 50 კ. = 4508 მ. 2²/₃ კაბ.), რომელსაც დაუხარჯავს სამმართველოსაგან „სმეტის“ გარეშე დახარჯული 1343 მ. 21²/₃ კაბ. და კიდევაც გადაჩინილა მისაგან 3164 მ. და 81 კაბ. (4508 მ. 2²/₃ კაბ. — 1343 მან. 21²/₃ კაბ. = 3164 მ. 81 კაბ.). წლიური ხვედრის და დარჩენილების მოკრება სამმართველომ, როგორ მოახერხა, ხომ გვახსოვს: იმან ჯამაგირები იგლო ხელში და თუ პირველში სამმართველო სთხოვდა მღვდლებს ფულის შემოტანას, შარშან თითონ ჩვენ ვიღებდით

ფულს სამმართველოდან, რომელიც გვიანგარიშებდა ყველაფერს და დანარჩენს ფარებს გვაძლევდა. ჩვენს კაცს საქმე ეხარება და თუ სიმტით, ვინა ჰპოვა კოლოთ გააკეთებინე, დაგიძლევდეს. XXI კრებასაც მისთვის შეუწირავს სამმართველოს მეთაურისათვის მადლობა და ეს მადლობა მით უფრო „გულითადი მადლობა“ უნდა ყოფილიყო, რომ, თუმცა სამმართველომ კარგა ბლომად დაუხარჯავს „სმეტის“ გარეშე, მაგრამ წინა მაგალითით შეშინებულს უფრო ფორმალურად წერილი ანგარიში მიუცია, ვინც წინად აძლევდნ.

მღვდელი. II. მკვენს პატრიცემულ გაზეთის ერთ ნომერში წავიკითხე პატარა შენიშვნა „მწყემსიდან“ გადმობეჭდილი იმ ფულის შესახებ, რომელიც იმერეთის სამღვდლოებამ იმერ. ეპისკ. ბაბრიელის თაოსნობით შუთაისში სასულიერო სემინარიის დასაარსებლად გადასდო თავიანთ ხვედრის ჯამაგირიდან და ახლა ამ აზრის აუსრულებლობის გამო, როგორც ვტყობილობთ, მღვდლების ჯამაგირისაგან შეკრებილი ფული 50,000 მანათი მღვდლებსავე უნდა დაუბრუნდეს. ამიტომაც გთხოვთ, ბ. რედაქტორო, ნება მომცეთ ორიოდ სიტყვა თქვენივე გაზეთის შემწეობით მოვახსენო იმერ. საეპარქიო მღვდლებს. ის განზრახვა, რომელიც იმერეთის ეპისკოპოსს ჰქონდა სახეში, ე. ი. შუთაისში სასულიერო სემინარიის დაარსება და ამით სამღვდლოების ჭკუა-გონებით განეთარება და აღწევა, ყველა სასულიერო და საერო პირმა კარგად იცოდა ჩვენს მხარეში. ამიტომაც თვითელმა სამღვდლოთაგანმა თანხმობა განაცხადა ეპისკოპოსის ბაბრიელის წინადადებაზედ ამის

რომელთ სიაშია ცნობა ჩემი მიმკვიდრს თქვამს; ამ დროს მოვკარე მუქს მის სავალდებულობის, რომელმან ჩემს გულს სანდობით შექმნა მოჭყინის; მაგრამ სსუა მუნით მიიქმობდა სატრფოსა ქაღას, რომელი მუისკე მიეფარა ნათელი-თვალსა!

ძიავ! მს ლექსები დიდი ხანია დაწერილი მქონდა, მაგრამ ფოჩტას ვერ ვანდე კიდევ, რა ვიცი როგორ მომხდარიყო, იქნება დაკარგული იყო, ზ მერმე: 3.

„არ ვინ იცის, რა გამოვა რისაგან“.

სხუტბრ, გთხოვთ თქვენის წიგნით მასიამოვნოთ რაიმე; იგი ჩემთვის ძვირფასია. მშვიდობით! მერთმა იწებოს, რომ კუალად მამულში გიხილოთ.

თქვენს ეპოქონილეს ნ. ბარათაშვილი.

საყურადღებო მამო, ბრიგოლ! სიზარმაცეში ანუ უნდობლობაში ნუ ჩამოართმევ ამდენს ხანს წიგნის მოუწერლობას. — დრო არა მქონდა. შენ გაიცინებ, რასაკვირველია, იტყვი შენ, ჰიანტველავე, რა საქმე გაქვსო. კიდევ ამისთვის არა მცალიან, რომ ჰიანტველა ვარ; ყოველთვის ჩემზედ მეტი ზ დიდი უნდა ავიკიდო. — მსეც კი არის მიზეზი, რომ რა მოგწერო? დედაკაცები ისევე ისინი, ჩვენი ყმაწვილები ზ ხახვების ფრანტები სულ შამილის დასატერად წამოვიდნ. ძალაქი მე დამოჩა. მოუსვი ბიჭო! ამისთანა ფართო ოკეანე არც ერთს ხომალდს არ შეხვედრია.

მიცი გეწყინება, მ. მ—ის ცოლი ჭკუაზე შექსცდა, საწყალი! ტირილი მოგივიდოდა ამის ნახეზედ. მგონია დიდხანს ვერ იცოცხლოს.

მიცი ვიამება, პ. დავნიშნეთ რ. მ—ზედ. რუსულად არის ნათქვამი (იქნება ქართულადაც იყოს ზ მე კი

შესახებ და ეს რამოდენიმე წელიწადია მას აქეთ, რაც ყოველ მღვდლის ხვედრი ჯამაგირისაგან ფული გროვდება და შეგროვილა კიდევ 50,000 მან., მაგრამ საუბედუროდ ეს დიდი საგანი დაუცხრომელი მოღვაწისა მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით აღსრულებაში ვერ მოვიდა, რისა გამოც შემოხსენებული 50,000 მან. ისევე სამღვდლოებას უნდა დაუბრუნდეს. თუმცა ჩვენი სამღვდლოება ძალიან ღარიბია და მისთვის ფულის დაბრუნება ძლიერ საჭიროა, მაგრამ, იმედია, ის კეთილ-საზოგადო წადილი, რომლისათვისაც მათ აქამდინ თავიანთი უკანასკნელი გროში არ დაიბრუნეს, პიროვნულ ინტერესებს დასძლევს და 50,000 მან., გადაღებული სემინარიისთვის, ისევე საზოგადო კეთილსაქმისათვის მოიხმარება. ამისთანა საქმეები ჩვენში ბევრია და მათი ჩამოთვლა სამღვდლოებისათვის საჭირო არ არის, რადგან თვითონვე იციან, მაგრამ, სხვათა შორის მე მათ ვუჩვენებ ერთ მოსაზრებას: ავერ ამ წლის სექტემბერში უნდა ვიდღესასწაულოთ დაუცხრომელი მოღვაწის იმერ. ეპისკოპოსის ბაბრიელის 25 წლის სამსახურის იუბილეი. რასაკვირველია, სამღვდლოება რიგაინად დაუფასებს და გადაუხდის მის ამდენი ხნის უმანკო შრომას საზოგადო ასპარეზზედ; ამიტომაც ურიგო არ იქნება, რომ სამღვდლოება იმ 50,000 მან. ბაბრიელ ეპისკოპოსის იუბილეის დღესასწაულის გამო თანხად დასდებდეს და ამის სარგებლით რამოდენიმე ყმაწვილი სასწავლებლებში აღიზრდებოდეს, ან და, როგორც თბილისშია, ისე ამ ფულის საშუალებით შუთაისში გახსნიდნ სასულიერო ქალების სასწავლებელს, რომელსაც, რასაკვირველია, სხვა-და-სხვა წყაროებიდან შემწეობას აღმოუჩენენ და ის ფულიც, რომელსაც იმერეთის სამღვდლოება სწირავს თბილისის საეპარქიო საქაღებო სკოლას,

არ ვიცი) сужженного конемъ не ишьдидишь. შორწილი სავეტრებალობოდ გვექნება. იქნება არცკი იცოდე, როდის არის ეს დღე. — მქვს კვირას უკან, თე-есть: 29 июня.

ზ—რას ზ ბ—ის კარგი საქორწილო გამოგზავნათ. ზ—ია იწერება, რომ ზ—ლმა სულ ბლუჯეულად იციოსო. — მ—მ შემოგითვალა, ახლა შენ იციო, ეგეც დიდ-კაცობა, ესეც შემთხვევა გამოდგომისაო, თუმცა კი სულ ერთია, თუნდ შენსა ჯიბეში ზ თუნდ ჩემს ჯიბეშიო. — მე კი ეს ვიცი, რომ მ—ანთ რძალთან არა და გვეკარგება-რა, კარგს ქიზვას გვაჩუქებენ. — მაინც საჭიროა. — მრამოც წელიწადს იქით ცოლი აღარ ვარგა.

მს წიგნები სულთანს გამოგზავნა შენთან. რასაკვირველია რიცხვზედ შეატყობ, რომ დიდი ხნისაა. ამაში კი ჩემი უზრუნველობაა მიზეზი, მაგრამ უფრო გულ-მავიწყობა; ვერა დროს ვერ დავეჩვიე, რომ სამშაბათობით მოდიოდა შენთან ფოჩტა.

მაშინ ამ შუთაისის სკოლას შესწირვენ. ამითი იმერეთის სამღვდლოება შემდგენისათვის შეგროვდება და კეთილი წადილი ცოტათი მაინც აღსრულდება.

ქ. ფოთი
პარილის 23-ს.

ტელეგრაფები

საკუთარის კარკესთანდენ ტისაგან
მაისის 31.

თელავი. დროებით შეაფხვი იმერეთის ეპისკოპოსს გთხოვთ თქვენს გამოცხადებულ იმერეთის თვად-ახსნურობას ჩვენი დროს თანაგრძნობა ყოვლად ზატყვემული დიმიტრი ივანის-მეფიანის გუბერნიის მარშალად ამარსხვისათვის.

„ჩრდილოეთის სასაქონტოსი“
მაისის 31-ს.

ვილნო. გუშინ დღით ქ. გრადნაში გაჩნდა ნეცნლი; მთელი დღე-ღამე იყო გაძლიერებული და დაიწვა სამი შეთხედი ქაღაქისა; უკეთესი ქუჩები სულ ერთიანად დაიწვეს; საბადო მადიან დიდა.

პორტ-სანიდი. სუეზის არხში შეტაკებულა ორი გემი; ერთი ამთგანი დაუძინავს, რის გამო გემები გეღარ ივლან ამ არხში ცოტა-ხნის განმავლობაში.

ლონდონი. სამინისტროს კრების ჯერ არ გათავგებულა. გაზ. „Times“ ამბობს, რომ დედოფალს გადაწყვეტილი არ შეუწყნარება თხოვნა კაბინეტისა სამსახურადგან გასვლის შესახებ. კონსერვატორები ამტკიცებენ, რომ ახალი კაბინეტის შედგენა

მე ბატონი ქართველი სარდლები რომ წამოძახდნენ, შათლან მაგათზედ იცინის; ასე ამბობს სულ ჩამომავლობით პირველნი არიანო.

ახალი ამბავი ანუ კორი ხომ გიყურას: ამ ხელად ეს არის, რომ ნ. ალ—ნა მღვდელში მიდის მ-ს იენისს. შენ მანდ ვაჯავრდი.

სხვებრ ვეცდები, რომ საკულოდ კარგი გატენილი წიგნი გამოგვგზავნო.

შენი მარად ნ. ბარათაშვილი.

წელს 1844.
მაისის 23-ს.

ქ. ტფილისი.

მ—მ ზ მ—მ მოგიკითხეს; ამათ შენი ხანობა არად ეპიტნავენათ; გამდიდრდი თუ არაო? მსენი ამას მიკითხვენ. — შენ მაგივრად მე ვეცხვი, ვაჟ შენს მტერსა-მეთქი.

მიენდობა ნარსკატს, რომელიც წინამძღოლია კონსერვატორების ახლანდელისა საზოგადოებათა ზედტაშა.

ბირჟა

შეტყობურგი მასის 31.

Table with 2 columns: Item description and Price/Value. Includes entries like '100 მანათის კურსი სამის თვით ღონდონზე' and '100 მან. კურსი სამის თვით პარიზე'.

ცნობანი

საპადაგუოზოს დიკამბრონი ბენი ვერმიშვილი ამით აცხადებს რომ ქ. თბილისის მრჩალაქეთა მიერ გარეშე მოსიარულე ავადმყოფთათვის დაარსებულს საავადმყოფოში 1866 წლის აპრილის 4-ის მოსაგონებლად შემოღებული არის მცხოვრებთა შეღავათისათვის ღამლამობით მორიგად ყოფნა ბბ. ექიმთა და ბებიათა.

ამიძიები:

- არუთინიანი, ორშაბათობით, ხუთშაბათობით და კვირაობით.
კორონა, სამშაბათობით და შაბათობით.
მელიქ-ფარსადგოვი, ოთხშაბათობით და პარასკევობით.

გამიძიები:

- ფილჩაქოვისა, სამშაბათობით.
გაგინოვისა, ორშაბათობით და პარასკევობით.
სტაფანოვისა, ოთხშაბათობით და შაბათობით.
ლოჭოვისა, ხუთშაბათობით და კვირაობით.

ბავშვთა ავადმყოფობის; საწამლეულად ბენკლიესკი—10—11 საათამდე —სახირურგო, სიფილისის ავადმყოფობის წამლობისათვის და აგრეთვე კბილისა და ყურის ტკივილის საწამლეულად; შტემბორსკი 11—12 საათამდე სიფილისისა და სხეულზე გამყოფილი მუწუკების წამლობისათვის. ამას გარდა გარალევიჩი ორშაბათობით 9—10 საათამდე შინაგან ავადმყოფობის წამლობისათვის; კორონა ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით, და შაბათობით შინაგან ავადმყოფობათა წამლობისათვის 10—11 საათამდე; მინკევიჩი სამშაბათობით და პარასკევობით 9—10 საათამდე ხირურგიული ავადმყოფობისათვის; ხამჩინსკი სამშაბათობით და შაბათობით 11—12 საათამდე თვალის ტკივილის საწამლეულად; კრასნოვლიადოვი ორშაბათობით და პარასკევობით 10—11 საათამდე შინაგან ავადმყოფობათა წამლობისათვის; ვოლქსონი კბილის ტკივილის საწამლეულად მიიღებს თავის სახლში ყოველთვის ღარიბ ავადმყოფებს, რომელთაც სამკურნალოდამ პანათი ექმნებათ.

გაზანდა

ხორაგისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, ღუქნებში და ხელდახელ 1 თიბათვიდამ 15 თიბათვიდამ 1885 წ.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes 'გამომცხვარი პური რუსეთის ფქვილისა' and 'პაქურის ფქვილისა'.

იმავე ფქვილისა თორნეში გამოცხვარი:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes 'პირველი ხარისისა' and 'მეორისა'.

ჯვარის-მამის პური:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes 'პირველის ხარის. ღავაში 1' and 'მეორის ხარის. ღავაში 1'.

მროსის სორცია:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes 'პირველის ხარისისა' and 'მეორისა'.

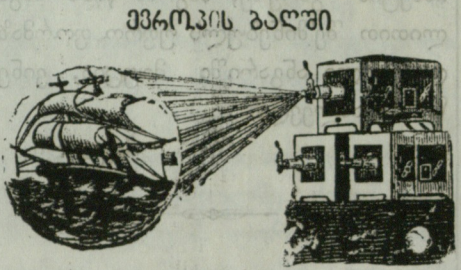
ღორის სორცია:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes 'პირველის ხარისისა' and 'მეორისა'.

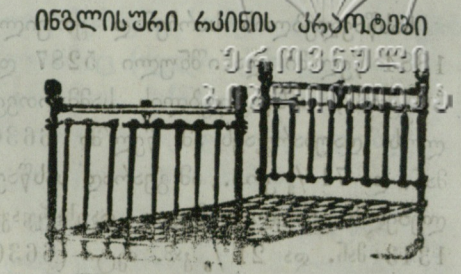
რკინის ვაზ

ფოსტის მატარებელი მიდის თბილისიდან ბათუმისაკენ 8 საათზე და 35 წამ. დილით.
ბათუმიდან თბილისში შემოდის 10 საათ. 25 წამ. ღამით.
თბილისიდან ბაქოსკენ 10 საათზე 55 წამზე ღამით.
ბაქოდან თბილისში შემოდის 8 საათ. დილით.
თბილისიდან სურამისაკენ 3 საათ. 15 წამ. ნაშუადღევს.
სურამიდან თბილისში შემოდის 8 საათზე 24 წამ. დილით.

ბანსხალეზანი
ნათიკი ვეჯილი
ა. გ. ჭყონია
გადავიდა სადგომად ბასრის ქუჩაში, თამაშევის სახლში № 11. (1-1)

მეორის ბალში
სამშაბათს, ივნისის 4-ს 1885წ.
პირველ დიდს
ხელოვნურ-აბტიკურს წარმოდგენს
ბამართავს გამოჩენილი ფიზიკოსი მ. დერინგი
მოძრავ უდიდეს დაბუნდულოს სურათებს უჩვენებს
სიდიდით 15 არშინანებს.
დასაწყისი კონცერტისა: 7-ს საათზედ; წარმოდგენისა 9 საათზედ.
იმ დღეს, როდესაც ჩემი წარმოდგენები გაიმართება ევროპის ბალში მასკარადის ბალები არ იქნება.
ვისაც ჩემი აპარატების ნახვის სურვილი აქვთ — უფასოდ შეუძლიანთ ნახონ.
დაწერილებითი ცნობანი აფიშაში იქნება; ივნისის 7-ს მეორე წარმოდგენა იქნება. (2-1)

ინგლისური რკინის პარატები
ქრთის საწოლი 6 მანათიდგან, და ორის საწოლი 10 მანათიდგან; მათი ლეიბერი, ზღვის პალახით გატენილი 4-დგან 8 მანათიდგან. კიდევ შემდეგი ნივთები იყიდება 25%-ით უფრო იაფად ვიდრე სხვაგან სადმე: ბრიტანის მეტალ ს ნივთები, ჩაიდნები, საკარბეკე, სამაქურე, გოგუნი, შეფიდის დაჩუბა ჩანგლებით, სამართებლები, დასადგმული შირის სახანი, სტაქშები, სუფოვნიკი, საწვინა, რიუტები, საქაშური, თეფები, ბლეულები, სასადათები, ტანტები, საძებები, სამარელები, გარნიცის საფეკები, პრპოვის ამოსალები, პრპოვები, კლიტები, გასალები, გრანტები, ავირები, ხლისტები, ტანისამოსის დასაქიდებლები, სახალა. მკრატლები, ვაქსები, უთები, წისკილები, სურსები, ქლიბები, ინგლისის თოფები და რეკოლეკები, პიუები, წარინდები, კანსიულები, საფანგები, ნინები, ვატერპრუფი, სახნები, სულქები, წინდები, სუფრები, საფეკები, რეკლები, ექიმლისანი ჭურჭელი, მურაბები, გამფიტები, კიშულები, სოფსები, ზღვის პალახი, დამიკიტანები, ბომპუი და სხვ. ინგლისურს მალაზიებში არწურუნსეულს ქარვასლაში № № 95, 94, 9, 3, 91 და 90, 89, 88, 87, 86, და 85, უდიდესი ჩაის მალაზია თბილისში. (100-27)

ბანსამარტებლად იმ ბაჟის წესისა, რომელიც დადებულ იქნა მალაქის ხილებზე გავლისათვის

თბილისის ქალაქის გამგეობა
საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ეს ბაჟი, ქალაქის სასარგებლოდ დანიშნული, გადახდებთ მხოლოდ დაჭერილ ფაეტონებსა და ღორშუკებს (მიგმჯდომთ), და არა დაუჭერილთ—კუჩრებს. (3-3)

საგლობუსო კალმები
ბუჩინისა და აახ.

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ უსუფთაო ქალაღზედაც.
მრთად ერთი სააგენტო ინგლისის მალაზია—არწურუნსეულს ქარვასლაშია.
იქვეა თვით ფაბრიკილამ მოტანილი ყოველი აუარებელი სხვა-და-სხვა კალმები ყოველ „ხელისათვის“, 25% უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან სადმე, აგრეთვე მელანი, ლაქი, ქალაღი, კანვერტები, ყარანდაშები, რეველები, კომპანები, ბუმაჩიკები, მაკრატლები, ტაბაკები (ფოდონსები), კლიონკები, სტაქნები, გრაფინები, ტანისამოსის ჩამოსაკიდნი, ნაქდაკი, პატარა ჯოხები, იატაკის საწმენდები, ტანისამოსებისა და თმის შიოტები, პირსახოცები, ჭოჭინები (პომოჩები), ალბომები, თოფები, რეველერები, სასტვენლები, გრიფილები, ასპიდის ქვის დაფები, ხელის საწმენდი, ფიანსის თეფშეულობა, სხვა-და-სხვა ხარისხისა, ყველაფერი 25% უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან სადმე.
უნდა გასინჯოთ აგრეთვე კალმები „გამოფენა“ (pen of exhibition, plume de l'exposition) 55 კაპეკად 144 ცალი, ანუ 5 კაპეკად თორმეტი ცალი.
ინგლისის მალაზია იმყოფება არწურუნსეულს ქარვასლის № № 95, 94, 93, 91, 90, 89, 88, 87, 86 და 85. (100-19)